

STATENS VA-NÄMND

BESLUT

2015-03-19
Stockholm

BVa 28

Va 158/13

KLAGANDE Klippans kommun

Ombud: Advokaten A L och jur. kand. A W

MOTPART Länsstyrelsen i Skåne län

SAKEN Föreläggande att fullgöra skyldigheten att tillgodose behovet av vattentjänster

Överklagat beslut

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 3 april 2013 i ärende nr 555-20953-2012

VA-NÄMNDENS AVGÖRANDE

Va-nämnden undanröjer Länsstyrelsen i Skåne läns beslut i *ärende nr 555-20953-2012* till den del som beslutet avser område B och C samt fastställer länsstyrelsens beslut i övrigt med den ändringen att den allmänna va-anläggningen ska vara beslutad och tagen i drift inom område A inom två år från det att detta beslut vunnit laga kraft.

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen i Skåne län har den 3 april 2013 förelagt Klippans kommun att ordna allmän vatten- och avloppsanläggning för befintliga fastigheter i område A, B och C längs med Kungsleden. Beslutet har fogats till detta beslut (se beslutsbilaga 1). Fastigheternas placering framgår av bilagd ritning (beslutsbilaga 2). Enligt länsstyrelsens beslut ska den allmänna vatten- och avloppsanläggningen vara beslutad och tagen i drift senast den 30 april 2014 gällande område A, senast den 31 december 2015 gällande område B och senast den 31 december 2017 gällande område C.

Klippans kommun har överklagat beslutet. Överklagandet har fogats till detta beslut (se beslutsbilaga 3). Kommunen har slutligen yrkat att Va-nämnden ska upphäva beslutet i första hand i alla delar, i andra hand såvitt avser två av delområdena och i tredje hand såvitt avser ett av delområdena. Kommunen har anfört bl.a. följande. De enskilda vatten- och avloppsanläggningar som används längs med Kungsleden har ingen negativ påverkan på vare sig människors hälsa eller miljön. En kommunal utbyggnad av verksamhetsområdet skulle således varken kunna förhindra eller väsentligt motverka påtagliga olägenheter på människors hälsa eller miljön. Sammantaget är inte rekvisiten i 6 § lagen om allmänna vattentjänster uppfyllda varför kommunen inte har någon skyldighet att ordna allmänna va-tjänster inom angivna områden.

Länsstyrelsen i Skåne län har vid muntlig förberedelse den 21 mars 2014 anfört bl.a. följande. Om Va-nämnden inte kommer att ta beslut i målet innan den 30 april 2014 justeras förläggandet på så sätt att delområde A i stället tas i drift senast den 30 april 2015. Området och utbyggnaden ska helst ske i ett sammanhang men i andra hand kan prövningen gälla endast ett eller två delområden att ingå inom verksamhetsområdet. Prövning ska ske utifrån grunderna hälsa och miljön tillsammans eller endera av dem.

Parterna har uppgett att de är överens om att fastigheternas faktiska förhållanden överensstämmer med uppgifterna i bilagd förteckning (beslutsbilaga 4), dock att fastigheten Klippan Bläsinge 20:12 sedan år 2008 har en ny anordning.

Vid besiktning den 21 mars 2014 har antecknats bl.a. följande.

Bebyggelsen längs Kungsleden ligger utsträckt längs en ca 2 km lång höjdrygg/ås i sydvästnordostlig riktning med samhället Stidsvig längst i sydväst. Mot norr sluttar området ner mot nya E4:an på ett avstånd av 500–1 000 m. Hela området är kuperat med en hel del skog. Inget berg i dagen är synligt längs vägen genom området. Berggrunden är överlagrad av morän av varierande mäktighet.

Bebyggelsen längs Kungsleden är grupperad i tre områden A, B och C enligt handlingarna. Vägsträckan mellan områdena är ca 250 till 350 m.

Från mitten av område B rinner ett vattendrag/bäck upp som avleds åt sydväst mot och genom område A och sedan ansluter till Pinnån söder om samhället Stidsvig. En sträcka på ca 1 km.

Område A innehåller ett 15-tal fastigheter som ligger samlat i direkt anslutning till Stidsvigs samhälle och gränsen för VA-området. Tomterna är till ytan normalt i storleksordningen 1 000 m² eller mer. Inom området är terrängen kuperad.

De 23 fastigheterna inom område B ligger huvudsakligen längs med Kungsleden/vägen på en sträcka av 600–700 m. Tomternas ytor varierar. Inom området är terrängen delvis kuperad.

De 17 fastigheterna inom område C ligger huvudsakligen längs med Kungsleden/vägen på en sträcka av ca 500 m. Tomterna är till ytan normalt i storleksordningen 1 000 m² eller mer. Inom området är terrängen delvis kuperad.

VA-NÄMNDENS SKÄL

Enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen, ska kommunen, om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning. Länsstyrelsen får enligt 51 § vattentjänstlagen förelägga kommunen att fullgöra skyldigheten enligt 6 §.

Av förarbetena till vattentjänstlagen kan inte när det gäller skyddet för människors hälsa utläsas några särskilda krav på olägenheternas omfattning eller på att den allmänna va-anläggningen påtagligt ska minska dessa. Annorlunda förhåller det sig med miljöskyddsrekvisitet vars uppfyllnad enligt förarbetena förutsätter att det kan förväntas att den allmänna va-anläggningen förhindrar eller åtminstone väsentligt motverkar påtagliga olägenheter för miljön. Det finns därför inte stöd för att ställa upp sådana förutsättningar vid bedömningen av behovet av en allmän va-anläggning för att tillgodose hälsoskyddet. Däremot måste för tillämpning av bestämmelsen på denna grund olägenheter kunna förutses med hänsyn till bebyggelsens omfattning och karaktär. Att va-frågorna behöver ordnas i ett större sammanhang innebär att de normalt måste röra fler än bara ett fåtal fastigheter. Hur många fastigheter som behöver vara berörda är framför allt beroende av hur starkt hälsoskyddsbehovet gör sig gällande eller kan förväntas komma att göra det. Enligt praxis behövs det åtminstone en något så när samlad bebyggelse av 20–30 fastigheter som underlag för en allmän va-anläggning. Om bebyggelsen på en fastighet är av större omfattning så kan det minska det antal fastigheter som krävs. En utbyggnad av en befintlig eller planerad allmän anläggning kan dock behöva ske för betydligt färre fastigheter. I praxis har till och med enstaka fastigheter i närheten av ett befintligt verksamhetsområde ansetts planmässigt och i övrigt ha ett så nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet att fastigheternas va-frågor skulle lösas i det större sammanhanget med denna bebyggelse. (Jfr prop. 1955:121 s. 61 och 71

f. och prop. 2005/06:78 s. 42 och 45 samt Svea hovrätts dom den 16 mars 2012 i mål M 2403-11 och Qviström, Vattentjänstlagen, En handbok, 2008, s 50 f.

Va-nämnden gör följande bedömningar.

Det kan enligt Va-nämndens mening inte finnas något tvivel om att verksamhetsområdet för vatten och spillvattenavlopp, vilket gränsar till område A, uppfyller kraven för att va-frågorna i området ska lösas i ett större sammanhang. En fråga i detta mål är om de nu aktuella fastigheterna med stöd av 6 § vattentjänstlagen ska tillförsäkras en rätt att genom den allmänna va-anläggningen få va-behovet tillgodosett i detta större sammanhang.

Om *områdena B och C* kan med utgångspunkt från ritningen (beslutsbilaga 2) sägas att tomterna är inte obetydligt större och byggnaderna inte obetydligt mindre än vad som allmänt gäller inom den på ritningen medtagna delen av det befintliga verksamhetsområdet. Här tillkommer att fastigheterna ligger relativt utsträckt och inte alls så samlad som enligt ritningen är fallet inom de närliggande delarna av verksamhetsområdet. Dessa omständigheter gör att fastigheterna inom område B, som till antalet (23) ligger nära den nedre gränsen för vad som i sig normalt anses vara en samlad bebyggelse, inte kan anses utgöra en sådan bebyggelse som förutsätts enligt 6 § vattentjänstlagen. Byggnaderna inom området ligger också så långt ifrån byggnaderna inom de två andra områdena att område B inte heller tillsammans med dessa områden kan anses ingå i vad som får anses vara samlad bebyggelse. Antalet fastigheter inom område C är i sig så litet (17) att det inte kan anses utgöra en samlad bebyggelse och de där belägna byggnaderna ligger så långt ifrån de inom områdena B och A att området inte heller tillsammans med dessa områden kan anses ingå i vad som får anses vara samlad bebyggelse. Va-nämnden finner vidare att varken de av länsstyrelsen redovisade skälen eller utredningen i övrigt utgör tillräcklig grund för att anse att det trots det nu sagda skulle föreligga en skyldighet för kommunen att utvidga verksamhetsområdet och bygga ut den allmänna va-anläggningen inom områdena B och C. Detta innebär att länsstyrelsens beslut bör upphävas till den del det avser områdena B och C.

Område A (ett 15-tal fastigheter) utgör i sig inte heller en sådan samlad bebyggelse som normalt krävs för utbyggnadsskyldighet. Område A gränsar dock, på sätt som framgår av ritningen, omedelbart till bebyggelse inom det befintliga verksamhetsområdet och området, vilket försörjs av enklare anläggningar på respektive fastighet, får mot den bakgrunden anses ha ett så nära samband med verksamhetsområdet att fastigheternas va-frågor av hälsoskyddsskäl bör lösas i det större sammanhanget med nämnda bebyggelse. För område A föreligger därför en skyldighet för kommunen att ordna allmänna vattentjänster. Eftersom det inte visats föreligga någon akut fara för olägenheter så bör kommunen medges en längre genomförandetid än vad länsstyrelsen har bestämt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga 5

På Va-nämndens vägnar

Lars Olsson

Va-nämnden: ordföranden Lars Olsson samt ledamöterna Tord Larsson, Inger Hansson, Malin Enockson, Krister Nilsson och Knut Andrén (enhälligt).